

Kohtulahendite kogumik

Kohtuasi C-600/14

Saksamaa Liitvabariik
versus
Euroopa Liidu Nõukogu

Tühistamishagi – Euroopa Liidu välistegevus – ELTL artikli 216 lõige 1 – ELTL artikli 218 lõige 9 – Rahvusvahelises lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavate seisukohtade kehtestamine – Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni (OTIF) revisjonikomisjon – Rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni (COTIF) ja selle lisade muutmine – Liidu ja tema liikmesriikide jagatud pädevus – Liidu välispädevus valdkonnas, milles ta ei ole veel ühiseeskirju vastu võtnud – Otsuse 2014/699/EL kehtivus – Põhjendamiskohustus – Lojalse koostöö põhimõte

Kokkuvõte – Euroopa Kohtu (suurkoda) 5. detsembri 2017. aasta otsus

- 1. Euroopa Liit – Antud pädevus – Sise- ja välispädevus – Pädevuse andmise põhimõtte järgimine*
(ELL artikli 5 lõige 2)
- 2. Rahvusvahelised lepingud – Sõlmimine – Liidu pädevus – Sõnaselgelt või vaikimisi andmine – Ainuõiguslik või jagatud*
(ELTL artikli 3 lõige 2 ja ELTL artikli 216 lõige 1)
- 3. Rahvusvahelised lepingud – Sõlmimine – Liidu pädevus – Pädevus arvestades vajadust sõlmida leping mõne aluslepingutes seatud eesmärgi saavutamiseks – Ulatus –Rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni muutmine – Hõlmamine – Liidu ja liikmesriikide jagatud pädevus – Liidu vajadus olla enne välistasandil tegutsemist teostanud oma normatiivset pädevust sisetasandil – Puudumine*
(ELL artikli 5 lõige 2; ELTL artikli 2 lõige 2, ELTL artikli 4 lõike 2 punkt g, ELTL artikli 91 lõige 1 ja ELTL artikli 216 lõige 1; nõukogu otsus 2014/699)
- 4. Institutsioonide aktid – Õigusliku aluse märkimine – Kohustus – Ulatus – Puudumine, mis ei kujuta endast olulist viga – Piirid – Kohtuliku kontrolli teostamiseks vältimatult vajalik selge viide*
(ELTL artikkel 296)
- 5. Rahvusvahelised lepingud – Sõlmimine – Liidu pädevus – Pädevus arvestades vajadust sõlmida leping mõne aluslepingutes seatud eesmärgi saavutamiseks – Vastuvõetava aktiga seonduvad ja vormi- ja menetlusnõuded*
(ELTL artikli 216 lõige 1 ja ELTL artikkel 352)

1. ELL artikli 5 lõike 2 esimeses lauses sätestatud põhimõtte järgimine on kohustuslik nii liidusisesel kui ka rahvusvahelisel tegevuse jaoks.

(vt punkt 44)

2. Sellest järeldub, et vastupidi Saksamaa Liitvabariigi argumentidele võib liidul välispädevus olla ka väljaspool ELTL artikli 3 lõikes 2 ette nähtud juhtusid. Liidu pädevus sõlmida rahvusvahelisi lepinguid võib tuleneda mitte ainult aluslepingutega antud otsesest volitusest, vaid kaudselt ka aluslepingute muudest sätetest ning liidu institutsioonide poolt nende sätete alusel vastu võetud õigusaktidest. Eelkõige on liidul iga kord, kui liidu õigusega on nimetatud institutsioonidele antud liidusisesel pädevus kindla eesmärgi saavutamiseks, pädevus võtta nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikke rahvusvahelisi kohustusi, isegi kui sellekohane sõnaselge säte puudub. Selle viimasele juhule viitab nüüd ELTL artikli 216 lõige 1.

Lisaks tuleb eristada liidu välispädevuse olemasolu ja seda, kas see võimalik pädevus on ainupädevus või jagatud pädevus. Seda vahetegemist käsitleb EL toimimise leping. ELTL artikli 216 lõikest 1, milles ei tehta mingisugust vahet sõltuvalt sellest, kas liidul on ainuvälispädevus või jagatud välispädevus, tuleneb, et liidule on selline pädevus antud neljal juhul. Olukord, milles lepingu sõlmimine võib mõjutada ühiseeskirju või muuta nende reguleerimisala, mille puhul on liidul ELTL artikli 3 lõike 2 alusel ainupädevus, kujutab endast vaid ühte nendest juhtudest. Lisaks tuleneb ELTL artikli 216 lõike 1 ja ELTL artikli 3 lõike 2 sõnastuste võrdlusest, et juhud, mil liidul on nendest sätetest esimesel alusel välispädevus, ei piirdu ainult nendest sätetest teisest ette nähtud erinevate olukordadega, mil liidul on ainuvälispädevus.

(vt punktid 45–47 ja 49–51)

3. Rahvusvaheliste Raudteevedude Valitsustevahelise Organisatsiooni revisjonikomisjoni 25. istungijärgu päevakorrapunktid ja neid puudutavad 9. mai 1980. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni muudatused, millele nõukogu rajas liidu nimel võetavad seisukohad, kuuluvad liidu välispädevusse. Järelikult ei rikkunud nõukogu ELL artikli 5 lõike 2 esimeses lauses ette nähtud pädevuse andmise põhimõtet.

Vaidlusalused muudatused puudutavad rahvusvahelise raudteeliikluse lepinguid reguleerivat eraõigust, mis poolte ühisel nõusolekul kuulub liidu poliitika, nimelt ühise transpordipoliitika valdkonda, mis on EL toimimise lepingu kolmanda osa „Liidu sisepoliitika ja -meetmed“ VI jaotise „Transport“ esemeks ning mida tuleb seetõttu pidada EL toimimise lepingu eesmärkidele vastavaks. Kuna rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni nende sätete ja lisade eesmärk, mida vaidlusalused muudatused puudutavad, on kehtestada rahvusvahelisel tasemel ühtlustatud normid – sealhulgas kolmandatest riikidest saabuvatele või nendesse suunduvatele rahvusvahelistele vedudele või vedudele, mis läbivad ühe või mitme liikmesriigi territooriumi, vedude teekonnaosa suhtes, mis kulgeb väljaspool liidu territooriumi, ja põhimõtteliselt ka teekonna nende osade suhtes, mis asuvad liidu territooriumil –, siis tuleb asjaolu, et liit võtab nimetatud muudatuste suhtes seisukoha, käsitada nii, et see aitab kaasa ühise transpordipoliitika eesmärkide saavutamisele selle pädevuse raames, mis liidule on ELTL artikli 91 lõikega 1 antud ning mis sisaldab endas ka välist aspekti. Järelikult on see seisukohavõtt vajalik selleks, et saavutada mõnda aluslepingutes seatud eesmärki liidu poliitika raames ELTL artikli 216 lõike 1 tähenduses.

Nõustuda ei saa väitega, et kuna transpordivaldkond jääb ELTL artikli 4 lõike 2 punkti g kohaselt liidu ja tema liikmesriikide jagatud pädevusse, siis ei saa liit välistasandil tegutseda enne, kui ta on liidusiseselt vastu võtnud ühiseeskirjad nendes valdkondades, milles on võetud rahvusvahelisi kohustusi. Liidu välispädevuse olemasolu ei eelda ühelgi juhul, et liit oleks kõnealuses valdkonnas

eelnevalt teostanud kõnealuses valdkonnas oma normatiivset pädevust sisetasandil. ELTL artikli 2 lõike 2 esimene lause, mis puudutab jagatud pädevust, ei sea liidu ja liikmesriikide jagatud välispädevuse aluseks seda, et aluslepingus oleks säte, mis liidule otseselt sellise välispädevuse annab.

(vt punktid 56, 60, 62,66, 67 ja 72)

4. Vt otsuse tekst.

(vt punktid 80–84)

5. Kui ELTL artikli 216 lõikes 1 on tõepoolest loetletud eri juhud, mil liidul on pädevus rahvusvaheline leping sõlmida, ei ole selles artiklis, erinevalt ELTL artiklile 352, mingisugust sellekohast vormi- või menetlusnõuet. Akti vorm ja menetlus tuleb seega kindlaks määrata viitega muudele aluslepingute sätetele.

(vt punkt 89)